

Оксана КУЛИК

викладачка кафедри туризму

Львівський державний університет

фізичної культури імені Івана Боберського,

м. Львів, Україна

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Зміни в управлінні, які відбуваються завдяки процесу децентралізації, є надзвичайно важливим і непростим кроком для суб'єктів господарювання. У період інтенсивного розвитку й глобалізації світової економіки процес децентралізації призводить до посилення ролі новоутворених громад в економічному розвитку локальних територій та країни.

Туристична галузь є однією з найперспективніших галузей ринкової економіки, що працює самостійно й постійно розвивається, попри всі негативні та кризові чинники, які на неї впливають. Сьогодні до кризових чинників туристичної галузі України можна зарахувати всесвітню пандемію коронавірусу та на теперішній час повномасштабну війну, яка триває в Україні уже понад півтора року.

Зазначимо, що населення України, яке є активним учасником ринку виробництва товарів і послуг, уже усвідомлює, що розвиток України залежить від можливості й зацікавленості громад зосереджуватися на місцевому розвитку, що теж дає можливість забезпечувати дохідну частину бюджету на локальному й державному рівнях.

Утілення в життя процесів децентралізації та реформ самоврядування, практична реалізація принципу повсюдності місцевого самоврядування покладе на лідерів громад інший рівень відповідальності за розвиток. За таких умов зазначи-

мо, що територіальні громади мають перетворитися з об'єкта управління на суб'єкт управління й самостійно забезпечувати свою спроможність. Територіальні громади в процесі децентралізації нестимуть відповідальність за планування свого розвитку, за економічне майбутнє та забезпечення свого доходу з перспективою залучення інвестора для відновлення або створення нових суб'єктів господарювання. Отже, влада на місцях повинна розуміти особливості сучасного розвитку, володіти необхідними знаннями, інформацією, навичками й досвідом, щоб забезпечити більшу конкурентоспроможність своїх громад і, відповідно, працювати над тим, щоб територіальна громада привертала до себе увагу як зовнішнього, й внутрішнього інвестора та могла постійно розвиватися. Розгляньмо детальніше процес децентралізації територіальних громад.

Децентралізація – це передача повноважень і бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування.

Головною метою процесу здійснення реформи місцевого самоврядування першочергово є забезпечення його спроможності самостійно, за рахунок власних ресурсів розв'язувати питання місцевого значення. Зокрема, ідеться про наділення територіальних громад більшими ресурсами та про мобілізацію їхніх внутрішніх резервів [1].

Зазначимо, що відповідне ресурсне забезпечення й обсяг повноважень отримають лише ті громади, які об'єдналися відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та Перспективного плану формування територій громад, підготовленого згідно з вимогами урядової методики. Таким чином, головним документом для формування спроможних громад є Перспективний план, який розробляють та затверджують відповідно до ст. 11 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» і має жорстко відповідати вимогам методики.

Аналізуючи іноземний досвід, спостерігаємо, що, відповідно до світових наукових надбань, успішна практика функціонування локальних об'єднань, тобто громад, нерозривно пов'язана з розвитком на їхніх територіях туристичного сектора економіки. Тепер туристична галузь відіграє важливу роль у соціально-економічному й гуманітарному зростанні громад і регіонів. Окрім формування конкурентоздатного унікального туристичного продукту та створення додаткових робочих місць, відбувається активне стимулювання споріднених видів економічної діяльності, тобто модернізація й побудова нової соціальної та транспортної інфраструктури тощо. Наведене свідчить про важливість туризму й туристичної галузі й необхідність урахування цього аспекту в управлінській діяльності та плануванні на всіх геопросторових рівнях.

Зазначимо також, що в сьогоденних умовах нестабільності й підвищеної небезпеки розвиток туристичної галузі в територіальних громадах дає можливість популяризувати місцеві об'єкти культурної спадщини та брати до уваги інші цікаві особливості територіальної громади, з кожним роком зростає важливість розбудови системи ефективного менеджменту та управління в туристичній галузі.

Отже, аналізуючи сучасний стан і напрацювання оптимальних моделей управління розвитком туристичної галузі в умовах децентралізації на локальному рівні, виокремлення найкращих місць та історій успіху серед громад досліджуваного регіону наразі є вагомим і необхідним завданням для подальшого розвитку територіальних громад.

Ключові слова: територіальні громади, децентралізація туристичний продукт, туристична галузь, закони України, Перспективний план.

Список використаних джерел

1. Децентралізація. URL: <https://gromada.org.ua/>

2. Гончарук Н., Колєда Г. Система управління сферою туризму в умовах децентралізації влади в Україні. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4 (39). С. 95-103.